

Ortadoğu Güncesi

Ali Tolga Işıksal, ORSAM Asistanı

20 Ocak – 20 Şubat 2010

21 Ocak: Irak'ın kuzeyindeki Musul kenti yakınlarında düzenlenen silahlı saldırıda Iraklı bir albayın öldürüldüğü bildirildi

21 Ocak: Amerika'nın Ortadoğu Özel Temsilcisi George Mitchell Şam ziyaretinde Lübnan ve Suriye'nin Ortadoğu barışında anahtar role sahip olduğunu belirtti.

21 Ocak: İran Meclisi Sözcüsü Ali Larijani HAMAS ve Hizbullah dâhil olmak üzere bölgedeki direniş gruplarına destek verdiklerini, direnişin barış projeleri başarısız olduğu için tek yol olduğunu söyledi.

21 Ocak: Lübnan Başbakanı Saad El-Hariri Suriye'ye düzenlediği ziyaretin ardından yaptığı açıklamada, "Lübnan, karşılıklı saygı ve ortak çıkarlara dayanan ilişkiler kurmak amacıyla Suriye ile yeni bir sayfa açtı" diye belirtti.

21 Ocak: Hamid Molla düzenlediği basın açıklamasında, Irak Bağımsız Seçim Komisyonu'nun, parlamento seçimlerinin belirlenen tarihte düzenlenmesi için hazırlıkların aralıksız devam ettiğini ve komisyonun seçimlere aday olması yasaklanan kişiler için bir bildirim yayımlayacağını ve bu durumun Irak genel seçim takvimini etkilemeyeceği belirtti.

22 Ocak: Mart ayında yapılacak seçimlerden önce Saddam'ın ulusalcı ve laik Baas Partisi'ne yakın oldukları gerekçesiyle 500'den fazla aday adayının kara listeye alınması Irak'ta rahatsızlık yarattı.

22 Ocak: Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ma Zhaoxu, şu anki şartlarda İran'ın nükleer meselesinin uygun ve uzun vadeli çözümüne yol açacak bir çözüme ulaşmak için çabalamak gerektiğini belirtti.

22 Ocak: Hizbullah Genel Sekreter Yardımcısı Şeyh Naim Kasım ABD Özel Temsilcisi George Mitchell'in çabalarının boşa olduğunu çünkü İsrail hükümetinin hiçbir şart altında barış yapma niyetinde olmadığını söyledi.

23 Ocak: HAMAS'ın Şam'da yaşayan siyasi lideri Meşal, "direnişin halkla bütünleşmesinin

zaferi yarattığını ve saldırıları başarısız kıldığını" belirtti.

23 Ocak: Irak'ın kutsal kenti Necef'te, Saddam Hüseyin'in partisi Baas yandaşlarının seçimlerde aday olamamasına ilişkin hükümet kararını desteklemek için gösteri düzenledi.

23 Ocak: İran'ın nükleer meselesi konusunda ülkelerin, sorumluluk, sağduyu ve mantık temeline dayalı bir tutum sergilemeleri gerektiğini vurgulayan Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, İran'a yönelik zor kullanmanın mantıklı olmadığını belirtti.

23 Ocak: Yemen sınırındaki çarpışmalarda kaybolduğu belirtilen 20 Suudi Arabistan askerinin cesedi bulundu. Böylece Yemenli asilerle çatışmalarda ölen asker sayısı 133'e yükseldi.

24 Ocak: Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani ile Türkiye Irak Büyükelçisi Murat Özçelik bir görüşme gerçekleştirdi.

24 Ocak: Musul'da gerçekleşen bir patlama sonucu bir kişi hayatını kaybetti.

24 Ocak: Amerikan Başkan Yardımcısı Joe Biden Bağdat'a beklenen ziyaretini gerçekleştirdi. Biden, yasaklanan Baas rejimi destekçisi seçmenler hakkında bir açıklamada bulunmadı.

25 Ocak: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Libya Lideri Albay Muamer Kaddafi ile Arap sahasındaki gündem konularının yanı sıra Mart ayında Libya'nın başkenti Trablus'ta düzenlenmesi beklenen Arap Zirvesinde görüşülmesi beklenen konuları ele aldılar.

25 Ocak: Bağdat'da gerçekleşen patlamada 36 kişi öldü 71 kişi yaralandı.

25 Ocak: İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, İran ve Malezya'nın, ileri düzeyde bir geleceğin inşası için gereken kapasiteye sahip olduklarını söyledi.

26 Ocak: Irak'ta devrik Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'in kuzeni "Kimyasal Ali" lakaplı Hasan el Mecid'in idam edildiği bildirildi

Ortadoğu Güncesi

26 Ocak: Irak Meclisi Erbil’de açılması kararlaştırılan Türkiye Başkonsolosluğuna onay verdi.

26 Ocak: Irak’ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin lideri Barzani, Amerika Başkanı Obama ile buluştu. Görüşmede 7 Mart’ta gerçekleşecek seçimler ele alındı.

26 Ocak: Bağdat’ta meydana gelen patlama sonucu 98 kişi hayatını kaybetti.

27 Ocak: Türkiye Musul Konsolosu yaptığı açıklamada, “Irak genelindeki bütün halka yardım edeceğiz, fakat bu yardımda Türkmenlere öncelik verilecek ve Türkmen haklarını bütün Irak’ta savunacağız” ifadelerini kullandı.

27 Ocak: Mart seçimlerinde Kerkük’te ortaya çıkabilecek olası sorunlara karşı Irak Başbakanı Nuri Maliki ve Bölgesel Kürt Yönetimi Başbakanı Barham Salih, Kürt peşmergelerle Amerikan kuvvetlerinin koordineli çalışmasına karar verdi.

27 Ocak: Bağdat’ın el Karade bölgesinde bir arabaya konulan bombanın patlaması sonucunda 2 kişi öldü, 10 kişi yaralandı.

27 Ocak: İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı birinci yardımcısı Muhammedreza Rahimi, İstanbul’da Cumhurbaşkanı Gül ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile bir araya geldi.

27 Ocak: Suriye-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyinin 1. Toplantısında imzalanan anlaşmaları pratiğe dökme çerçevesinde Bakanlar Konseyi, “Su İdaresi ve Kuraklıkla Mücadele” anlaşmasını ve “Su Kalitesinin Arttırılması” anlaşmasını onaylama karar tasarılarını kabul etti.

27 Ocak: Türkiye’de toplanan Afganistan’ın komşuları zirvesinde Afganistan’a komşu ülkeler, Karzai’nin Taliban militanlarını uzlaşarak silah bırakmaya ikna etmesini öngören planını destekledi.

28 Ocak: Afganistan merkezli bir araştırma enstitüsünün araştırma sonuçları, Afgan halkının yaşam koşullarının uluslararası güçlerin saldırısından ve uluslararası yardımların dağılımındaki

başarısız yönetimlerinden sonra daha da kötüye gittiğini iddia etti.

28 Ocak: İran’ın, Irak’ta petrol kuyularının bulunduğu bölgeden tamamen çekildiği bildirildi.

28 Ocak: BM Genel Sekreteri Yardımcısı Oscar Fernandez Güvenlik Konseyi’ne sunduğu raporda İsrail’in aşamalı olarak Filistinlileri ve arzularını yok etmeye çalıştığını belirtti.

28 Ocak: Irak’ın Başkenti Bağdat’ta İranlı ziyaretçileri taşıyan iki otobüse düzenlenen silahlı saldırıda 3 kişi öldü, 7 kişi yaralandı.

28 Ocak: İran ve Irak Dışişleri Bakan Yardımcıları iki ülke arasındaki sorunların çözümüne ilişkin fikir alışverişinde bulunmak amacıyla Tahran’da bir araya geldi.

28 Ocak: Uluslararası Af Örgütü 26 Aralık’ta Suriye’nin kuzeyindeki Kamışlı’da 4 Kürt siyasi eylemcinin gözaltına alındığına ilişkin bir bildiri yayınladı.

28 Ocak: Lübnan ordusu yirmi beş adet İsrail savaş uçağının hava sahalarını ihlal ettiğini, bunun BM’nin 1701 sayılı kararına aykırı olduğunu açıkladı.

29 Ocak: 20 ülkenin başbakanları ve Körfez İşbirliği üyeleri Yemen’in bağımsızlığına saygı taahhüdünde bulundu.

29 Ocak: Almanya Başbakanı Angela Merkel, Ortadoğu sorunu ve İran’ın nükleer programı ile ilgili olarak İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres ile görüş birliği içinde olduklarını söyledi.

29 Ocak: Obama, İsrail’in ABD’nin güçlü bir müttefiki olduğunu vurgulayarak, “kendisinin, düşmanca tavırlar gösterilen bir Ortadoğu’da İsrail’e, halkını güvende tutmasına yardım etme konusunda asla ikilemde kalmayacağını” kaydetti.

31 Ocak: İran ve Türkiye, ilk kez kendi para birimleri üzerinden karşılıklı alışveriş uygulamasına geçtiler.

Ortadoğu Güncesi

31 Ocak: Başbakan Erdoğan, “Türkiye gibi bir dostunu kaybetmesi, sanıyorum İsrail için gelecekte onların düşünmesi gereken bir konu olacaktır” dedi.

1 Şubat: ABD, Suriye’den Irak’a yüzlerce yabancı militanın sızmasından sorumlu tuttuğu “Ebu Halif” olarak da bilinen El Kaide üyesi Saad Uvayd Ubayd Mucil El Şammari’nin öldürüldüğünü bildirdi.

1 Şubat: İtalya, İsrail’i Golan Tepeleri’ndeki işgale son vermeye çağırdı.

1 Şubat: 21. İran -Türkiye Ortak Karma Ekonomi Oturumu bugün Ankara’da başladı.

1 Şubat: Lübnan ordusu İsraili bir savaş botunun Lübnan’ın karasularının 200 metre içine 2 bomba attığını ve bunun BM’nin 1701 sayılı kararının ihlali olduğunu açıkladı.

1 Şubat: Ortadoğu ve Kuzey Afrika Interpol Büro Başkanları Şam’da Toplandı.

2 Şubat: Suriye-Türkiye Dostluk Baraj Projesinin bu yılın sonunda uygulanmasına karar verildi.

2 Şubat: Bağdat’ta Şii ziyaretçileri hedef alan intihar saldırılarında hayatını kaybedenlerin sayısı 147’ye yükseldi.

2 Şubat: İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi Tel Aviv ziyareti sırasında, İsrail’in geleceğinin Avrupa Birliği’nde olduğunu söyledi.

2 Şubat: Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad’a bir mektup gönderdi.

3 Şubat: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, Suriye ile barış yapılmadığı takdirde, İsrail’in kendini kuzeyinden başlayan bölgesel bir savaş içinde bulabileceğini söyledi.

3 Şubat: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, İsrail’in Ortadoğu’yu yeni bir savaşa doğru sürüklemekte olduğunu söyledi.

3 Şubat: İran İslam Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı

Menuçehr Mutteki, Ankara’da Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüştü.

3 Şubat: İran İslam Cumhuriyeti Ulusal Gaz Şirketi Yöneticisi Hasan Montazer-Torbati, Türkiye’nin bu yılın başından bu yana bir milyar 500 milyon metreküp gazı İran’dan aldığını ve oranın önceki yıla göre yüzde 35 arttığını belirtti.

3 Şubat: Washington Büyükelçiliğine atanan Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Namık Tan, Türkiye’nin, İran aleyhine bir askeri müdahaleyi asla tasvip etmeyeceğini söyledi.

3 Şubat: Irak’ta Erbain törenleri için Kerbela’ya giden Şiilere yönelik intihar saldırısında 54 kişi öldü.

4 Şubat: İran Genelkurmay Başkanı Tümgeneral Hasan Firuzabadi, “ABD’nin Ortadoğu’daki bazı ülkelere yerleştiği hava savunma sistemlerinin işe yaramayacağını, bunun için harcanan paraların boşa gideceğini” söyledi.

4 Şubat: İran İslam Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Menuçehr Mutteki ve Türk mevkidaşı Davutoğlu iki ülke arasındaki 21. karma ekonomi komisyonu toplantısı sırasında görüştüler. Mutteki Cumhurbaşkanı Gül ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile de bir araya geldi. Mutteki, bölgede İran ve Türkiye’nin güvenlik sorunlarına karşı ortak bir bakış açısı olduğunu söyledi.

4 Şubat: Suriye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Vekili Türkmani, “Suriye-Türkiye ilişkilerinin ekonomik, siyasi ve stratejik temeller üzerine kurulduğunu belirtti.

4 Şubat: Filistin halkına insani ve tıbbi yardım malzemesi taşıyan “Hayat Damarı 3” kafilesi dün akşam Türk “Ulusoy 6” gemisi üzerinde Mısır’ın Ariş limanına ulaştı.

5 Şubat: Irak Parlamento üyesi Bayazid Hasan, Irak Hükümetinin 4 ay içinde Türk Hükümetine 8 nota verdiğini belirtirken Türk Kuvvetlerinin 57 kez sınır ihlali yaptığını öne sürdü.

Ortadoğu Güncesi

5 Şubat: Irak Maliye Bakanlığı'nın yayımladığı resmi bildiriye göre, Pekin'de imzalanan bir anlaşma ile Çin'in Irak'a verdiği 8,5 milyar dolarlık borcun yüzde 80'i silindi.

5 Şubat: Suriye lideri Beşar Esad, tüm siyasi sistemi değiştirmedikleri takdirde Lübnan'da yakın zamanda bir iç savaşın daha patlak verebileceğini söyledi.

6 Şubat: Almanya Dışişleri Bakanı Guido Westerwelle, İran'ın nükleer silahlara sahip olmasının devletler topluluğu tarafından kabul edilemeyeceğini söyledi.

6 Şubat: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Afganistan'daki meselelerinin sadece askeri yollarla çözülemeyeceğini belirtti.

7 Şubat: İsrail'in önde gelen gazetelerinden *Haaretz*, "Ortadoğu'da Türkiye, İran, Suudi Arabistan ve Irak'ı içeren yeni bir eksenin oluşturulmakta olduğunu" öne sürdü.

7 Şubat: Bir Lübnan gazetesinin yaptığı geniş çaplı araştırmada Ortadoğu ülkeleri arasında Hizbullah ve HAMAS örgütlerine verilen desteğin en az Türkiye'de olduğunu belirtti.

8 Şubat: Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad, İsrail'in saldırısı halinde Lübnan'ın yanında olacağını bildirdi.

8 Şubat: Kuzey Irak Bölgesel Hükümeti Başkanı Mesud Barzani, Avrupa ülkelerine yaptığı resmi ziyaretlerden sonra Irak'a döndü.

8 Şubat: İsrail Başbakanı Netanyahu'nun, Şam'la dolaylı müzakereler için, Türkiye'yle sonuç alınamamış olan arabuluculuk girişiminin, İtalya ve İspanya tarafından üstlenilmesini istediği ifade edildi.

8 Şubat: Suriye Baas Partisi Genel Sekreter Yardımcısı Abdullah el-Ahmar, Suriye'nin Yemen devletinin toprak birliğine, güvenliğine ve istikrarına büyük bir önem verdiğini belirterek, Yemen devlet yetkililerinin diyalog yoluyla sorunları çözme kudretinde ve gücünde olduğunu söyledi.

9 Şubat: İran'da insansız uçak üretimi üretim hattını açtı.

9 Şubat: Irak'ın çeşitli kentlerinde meydana gelen şiddet olaylarında 10 kişi öldü, 6 kişi yaralandı.

9 Şubat: Haaretz'in haberine göre uluslararası baskılar neticesinde Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, ABD Ortadoğu Özel Temsilcisi George Mitchell'in sunduğu plan çerçevesinde İsrail ile dolaylı görüşmelere başlamayı kabul etti.

9 Şubat: Lübnan Adalet Bakanı İbrahim Najjar Suriye'nin Lübnan'daki gücünü ve etkisini genişletme amacıyla olduğunu söyledi.

10 Şubat: Irak Başbakanı Nuri Maliki, Baas partisiyle bağlantıları olan siyasetçilerin milletvekili seçimlerine katılmalarına izin veren mahkeme kararının gözden geçirileceğini açıkladı.

11 Şubat: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin başkanı Mesud Barzani, ABD Başkanı Barack Obama'nın, komşu ülkelerimizle, özellikle Türkiye ile olan ilişkilerimizden memnun olduğunu ilettiğini açıkladı.

11 Şubat: Türkiye ile Irak arasında yolcu treni seferleri başlıyor.

11 Şubat: Lübnan Başbakanı Saad Hariri verdiği demeçte İsrail tehditlerinden ve artan askeri aktivitelerinden endişe duyduklarını şu sözlerle ifade etti: "Her gün tehdit alıyoruz ve sadece tehdit almıyoruz".

12 Şubat: Irak kenti Kerbela'da, Baas Partisi ile bağlantısı olan siyasetçilerin verilen kararlar sonucu seçimlere katılması yasaklanan siyasetçilerin, daha sonra seçimlere katılabilir kararının onaylanması Kerbela'da protestolara yol açtı.

12 Şubat: Amerikan Başkan Yardımcısı Biden önümüzdeki yaza kadar 90 bin Amerikan askerinin ülkeye döneceğini açıkladı.

12 Şubat: Ahmedinecat İran'ın yüzde 20 düzeyde zenginleştirilmiş ilk nükleer yakıtı ürettiğini açıkladı.

Ortadoğu Güncesi

13 Şubat: İran İslam Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ramin Mehmanperest, Yemen'in kuzeyindeki çatışmaların sona ermesinin olumlu bir gelişme olduğunu söyledi.

13 Şubat: BM Genel Sekreteri Ban Ki Moon "Güvenlik Konseyi'nin 1701 sayılı kararının onaylanmasından bugüne İsrail 6400 kez çeşitli bahanelerle bu kararı ihlal etti" dedi.

13 Şubat: İsrail Dışişleri yetkilisi Oğuz Çelikkol a yapılan haksız muameleden dolayı özür diledi.

14 Şubat: İngiltere Hükümeti Bölge Sözcüsü Martin Day; "Ortadoğu'da kapsamlı barışı sağlamanın yolunun, Golan topraklarının Suriye'ye iade edilmesinden geçtiğini" ifade etti.

15 Şubat: İran İslam Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ramin Mehmanperest, Türkiye gibi dost ülkelere İran'ın nükleer alandaki şeffaf siyasetlerini diğer ülkelere bildirmelerini istedi.

16 Şubat: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, İran'a yönelik yeni yaptırımlar uygulamayı deneyecek herhangi bir ülkenin, bu hareketlerinden pişman olacağını açıkladı.

16 Şubat: ABD'den sonra İran da nükleer sorunun çözümü için Türkiye'nin devreye girmesine yeşil ışık yaktı.

17 Şubat: Türkiye ile Irak arasında tren seferleri başladı.

17 Şubat: Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Mutteki ile buluşmasında, İran'la ilişkilerde son dönemde büyük gelişmeler kaydedildiğini belirterek, "Ortak hedeflere ulaşmak için çalışıyoruz" dedi.

17 Şubat: İran Parlamentosu hükümete İngiltere ile İran arasındaki ekonomik ilişkilerin yarı yarıya azaltılmasını içeren bir teklif sundu.

17 Şubat: Rusya Güvenlik Konseyi Başkan Yardımcısı, Rusya'dan İran'a S-300 füzelerini teslim etmemekte bir neden olmadığını söyledi.

17 Şubat: ABD Başkanı Barack Obama, Suriye ile buzları eritmeye yönelik yeni bir adım atarak, Şam Büyükelçiliğine Robert Ford'un ismini, onay için Senato'ya önerdi.

17 Şubat: Başbakan Erdoğan, Irak Yüksek İslam Konseyi Başkan Yardımcısı Hammudi'yi kabul etti.

18 Şubat: Irak'ın Adalet Komisyonu Şii Başkanı Ahmet Çelebi, Baas yanlısı oldukları düşünülen siyasetçilerin terörist ilan edilmesi gerektiğini savundu.

18 Şubat: Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad tarafından kabul edildi.

18 Şubat: HAMAS liderlerinden Mahmud Mabuh'un Dubai'de öldürülmesinden İsrail'i suçlayan binlerce HAMAS taraftarı dün Gazze'de İsrail'i protesto etti.

19 Şubat: Irak hükümeti, teröristlerin Irak'a girişi ve çıkışlarını önlemek için sınırları kameralarla kontrol edeceğini açıkladı.

19 Şubat: Türkiye Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin, ülkesinin İran'ın barışçıl nükleer programını desteklemeyi sürdüreceğini belirtti.

20 Şubat: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Amerikan yetkililerinin, Moskova ve Washington'un İran'ın nükleer meselesi konusundaki tutumunun aynı olduğu yönündeki iddialarını yalanladı.

20 Şubat: Irak'ta siyasi koalisyonunun Sünni kadayı, seçimlerin geçersiz olacağını savunduğu, mart ayında yapılacak genel seçimlere katılmayacağını açıkladı.

20 Şubat: İran kuvvetlerinin al-Munzheriya sınırından Irak topraklarına giriş yaptığı iddia edildi. ■